

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 120

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 4 februarie 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 713 din 6 octombrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor notei din anexa nr. II/2 la Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, a dispozițiilor art. 15 din anexa nr. III la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice și a dispozițiilor art. 14 din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice	2–4
Decizia nr. 727 din 8 octombrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 97 pct. 1 și ale art. 483 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură civilă	5–9
Decizia nr. 755 din 22 octombrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 17 și ale art. 18 din Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European	9–13
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
27. — Hotărâre privind acordarea unor ajutoare de urgență pentru sprijinirea familiilor victimelor incendiului produs la Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”	14
28. — Hotărâre privind acordarea de către România a unui ajutor umanitar extern de urgență, cu titlu gratuit, pentru Republica Croația.....	15–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 713

din 6 octombrie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor notei din anexa nr. II/2 la Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, a dispozițiilor art. 15 din anexa nr. III la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice și a dispozițiilor art. 14 din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cosmin-Marian Văduva	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor anexei nr. II/2 la Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, a dispozițiilor art. 15 din anexa nr. III la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice și a dispozițiilor art. 14 din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, excepție ridicată de Daniela Totolici și de Corina Pamfilie în Dosarul nr. 9.309/3/2017 (număr în format vechi 1.022/2018) al Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.997D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă, deoarece în realitate criticile vizează o problemă de interpretare a prevederilor legale criticate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 13 noiembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 9.309/3/2017 (număr în format vechi 1.022/2018), **Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor anexei nr. II/2 la Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, a dispozițiilor art. 15 din anexa nr. III la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice și a dispozițiilor art. 14 din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.** Excepția a fost ridicată de Daniela Totolici și de Corina Pamfilie, în faza procesuală a apelului, într-o cauză având ca obiect acordarea sporurilor salariale.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarele acesteia susțin că interpretarea judiciară dată dispozițiilor legale criticate în sensul că sporurile pe care le prevăd au un caracter facultativ, similar normelor dispozitive de

drept civil, este contrară art. 16 și art. 41 din Constituție. Astfel, dispozițiile legale criticate au un caracter administrativ, de putere publică. Printr-o astfel de interpretare se încalcă principiul *la muncă egală, salariu egal*, respectiv se ajunge la discriminarea celor care nu au primit sporurile față de categoriile cărora aceste sporuri le-au fost acordate. Salariile autoarelor excepției nu sunt negociate, ci fac parte din categoria salariilor de bugetari, fixe: din acest motiv acordarea sporurilor prevăzute de lege nu poate fi lăsată la discreția angajatorului. De altfel, nici măcar angajatorul privat care acționează prin intermediul unei puteri de apreciere mult mai mari nu ar trebui să aibă o putere discreționară de a acorda sau nu sporul de risc. Caracterul facultativ al sporului de risc vizează exclusiv decizia unității de a acorda sau nu sporul tuturor angajaților aflați în aceeași situație de risc și nicidecum dreptul de a-l acorda numai unora dintre aceștia, în funcție de compartimentele din care fac parte. În fapt, instanța judecătorească a dat interpretarea potrivit căreia instituția pârâtă în cauza în care a fost ridicată excepția acordă sporurile după bunul ei plac.

6. Mai mult, Legea-cadru nr. 284/2010 prevede posibilitatea acordării diferențiate a sporului, adică 45—85%. Cu alte cuvinte, există posibilitatea individualizării sporului în funcție de riscul concret la care este expus fiecare compartiment. Dar această posibilitate nu exclude, ci, dimpotrivă, întărește ideea că sporul trebuie acordat tuturor celor care fac parte din categoria care, potrivit legii, trebuie să beneficieze de spor, diferențele făcându-se doar la cuantumul acestora.

7. În final, sunt invocate o serie de hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului prin care s-a constatat încălcarea de către statul român a principiului nediscriminării în materia salarizării.

8. **Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, conținutul propriu-zis al dispozițiilor legale criticate, independent de cum sunt ele aplicate de către destinatarii lor și de către instanțele judecătorești, nefiind contrare art. 16 și art. 41 din Constituție.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție,

precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, ținând seama de motivarea excepției, îl reprezintă, în realitate, dispozițiile notei din anexa nr. II/2 la Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 762 din 9 noiembrie 2009, ale art. 15 din anexa nr. III la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 877 din 28 decembrie 2010 și ale art. 14 din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 28 iunie 2017. Dispozițiile notei din anexa nr. II/2 la Legea-cadru nr. 330/2009 enumeră categoriile de sporuri care pot fi acordate în unități sanitare de asistență socială și de asistență medico-socială, în vreme ce celelalte dispoziții criticate prevăd categoriile de sporuri care pot fi acordate în unitățile de asistență socială/centre cu sau fără cazare, în raport cu condițiile în care se desfășoară activitatea.

13. La data sesizării Curții, Legea-cadru nr. 330/2009 și Legea-cadru nr. 284/2010 nu mai erau în vigoare, acestea fiind abrogate prin Legea-cadru nr. 284/2010 și, respectiv Legea-cadru nr. 153/2017. Cu toate acestea, având în vedere că, potrivit celor reținute în Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, sunt supuse controlului de constituționalitate și dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare, Curtea este competentă să analizeze prevederile criticate din actele normative anterior menționate.

14. În opinia autoarelor excepției de neconstituționalitate, dispozițiile criticate sunt contrare prevederilor constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi și ale art. 41 privind munca și protecția socială a muncii.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că dispozițiile art. 15 din anexa nr. III la Legea-cadru nr. 284/2010 și ale art. 14 din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 vizează categorii de sporuri ce pot fi acordate personalului care își desfășoară activitatea în unitățile de **asistență socială/centre cu sau fără cazare**, în raport cu condițiile în care se desfășoară activitatea. Or, astfel cum rezultă din considerentele actului de sesizare a Curții Constituționale și din notele scrise ale autoarelor excepției, acestea au calitatea de **personal sanitar**, fiind angajate în cadrul compartimentului Laborator al Spitalului Județean Ilfov. Întrucât angajatorul autoarelor excepției nu se încadrează în categoria unităților de asistență socială/centre cu sau fără cazare, ci în categoria unităților sanitare, art. 15 din anexa nr. III la Legea-cadru nr. 284/2010 și art. 14 din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 nu au legătură cu soluționarea cauzei în care a fost invocată excepția, în sensul că nu sunt aplicabile în cauză.

16. În acest context, cu privire la condiția de admisibilitate a excepției de neconstituționalitate referitoare la „*legătura cu soluționarea cauzei*”, Curtea reamintește că aceasta presupune atât aplicabilitatea textului criticat în cauza dedusă judecătii, cât și necesitatea invocării excepției de neconstituționalitate în desfășurarea procesului (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 303 din 5 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 508 din 8 iulie 2014). Prin urmare, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 din anexa nr. III la Legea-cadru nr. 284/2010 și ale art. 14 din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 este inadmisibilă (pentru o soluție identică, a se

vedea Decizia nr. 663 din 29 septembrie 2020, nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data pronunțării acestei decizii).

17. Cu referire la celelalte prevederi criticate, respectiv cele cuprinse în nota aferentă anexei nr. II/2: *Unități Sanitare de Asistență Socială și de Asistență Medico-Socială* la Legea-cadru nr. 330/2009, Curtea reține, așa cum a făcut-o și în Decizia nr. 663 din 29 septembrie 2020, precizat, că acestea instituie reguli privind sporurile pentru condițiile deosebite de muncă aplicabile personalului care își desfășoară activitatea în unități sanitare de asistență socială și de asistență medico-socială. Astfel, potrivit pct. 3 din nota aferentă anexei nr. II/2 la Legea-cadru nr. 330/2009, locurile de muncă, categoriile de personal, mărimea concretă a sporurilor, precum și condițiile de acordare a acestora se stabilesc prin regulament aprobat prin ordin al ministrului sănătății, cu consultarea sindicatelor semnatare ale contractului colectiv de muncă la nivel de ramură sanitară, cu avizul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale și al Ministerului Finanțelor Publice. De asemenea, pct. 1 lit. b) din nota aferentă anexei nr. II/2 la Legea-cadru nr. 330/2009 stabilește că, în raport cu condițiile în care se desfășoară activitatea, pot fi acordate, cu respectarea prevederilor legale, sporuri pentru condiții deosebit de periculoase, iar în acest caz, nivelul sporului se stabilește de conducerea fiecărei unități sanitare cu personalitate juridică de comun acord cu sindicatele reprezentative semnatare ale contractului colectiv de muncă la nivel de ramură sanitară și cu încadrarea în cheltuielile de personal aprobate în bugetul de venituri și cheltuieli. În esență, Curtea reține că legiuitorul delegă ministrului sănătății stabilirea locurilor de muncă, a categoriilor de personal, a mărimii concrete, precum și a condițiilor de acordare a sporurilor pentru condiții de muncă, în acest sens fiind emis Ordinul ministrului sănătății nr. 547 din 26 mai 2010 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea sporurilor la salariile de bază, în conformitate cu prevederile notei din anexa nr. II/2 la Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 370 din 4 iunie 2010.

18. În același timp, Curtea reține că, în cazul sporului pentru condiții deosebit de periculoase, legiuitorul a încredințat conducerii fiecărei unități sanitare cu personalitate juridică rolul de a stabili nivelul sporului, de comun acord cu sindicatele reprezentative semnatare ale contractului colectiv de muncă la nivel de ramură sanitară și cu încadrarea în cheltuielile de personal aprobate în bugetul de venituri și cheltuieli, angajatorul fiind obligat să respecte dispozițiile Legii-cadru nr. 330/2009 și cele cuprinse în Ordinul ministrului sănătății nr. 547 din 26 mai 2010.

19. În Decizia nr. 667 din 9 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 57 din 19 ianuarie 2017, paragraful 22, Curtea a statuat că sporurile, premiile și alte stimulente acordate demnitarilor și altor salariați prin acte normative reprezintă drepturi salariale suplimentare, iar nu drepturi fundamentale, consacrate și garantate de Constituție. Diferențierea indemnizațiilor și a salariilor de bază pentru demnitari și alți salariați din sectorul bugetar este opțiunea liberă a legiuitorului, ținând seama de importanța și complexitatea diferitelor funcții. Legiuitorul este în drept, totodată, să instituie anumite sporuri la indemnizațiile și salariile de bază, premii periodice și alte stimulente, pe care le poate diferenția în funcție de categoriile de personal cărora li se acordă, le poate modifica în diferite perioade de timp, le poate suspenda sau chiar anula (deciziile Curții Constituționale nr. 108 din 14 februarie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 8 martie 2006, nr. 693 din 17 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 915 din 10 noiembrie 2006, nr. 1.280 din 12 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 786 din 24 noiembrie 2010 și

nr. 1.601 din 9 decembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 91 din 4 februarie 2011).

20. De asemenea, Curtea a reținut că instituirea și diminuarea sporurilor, acordarea lor într-o anumită perioadă de timp, modificarea ori încetarea acordării lor, stabilirea categoriilor de personal salarizat care beneficiază de acestea, ca și a altor condiții și criterii de acordare țin de competența și de opțiunea exclusivă a legiuitorului, cu singura condiție de ordin constituțional ca măsurile dispuse să vizeze deopotrivă toate categoriile de personal care se află într-o situație identică (Decizia Curții Constituționale nr. 728 din 24 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 990 din 12 decembrie 2006, și Decizia Curții Constituționale nr. 337 din 17 martie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 298 din 7 mai 2009).

21. Curtea reține că, atunci când realizează controlul de conformitate cu art. 16 alin. (1) din Constituție, examinează conținutul reglementării primare, respectiv al legii adoptate de Parlament sau al ordonanței Guvernului. În cauza de față, însă, este pusă în discuție interpretarea judiciară a unor dispoziții legale. Ca atare, devine aplicabilă jurisprudența constantă a Curții potrivit căreia jurisdicția constituțională nu este îndreptățită să interpreteze și să aplice legile, Constituția atribuind acest rol instanțelor judecătorești.

22. Această concluzie nu este în contradicție cu jurisprudența Curții potrivit căreia, pentru determinarea conținutului normativ al normei supuse controlului de constituționalitate, Curtea trebuie să țină seama de modul în care aceasta este interpretată în practică judiciară (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 276 din 10 mai 2016, paragraful 20). Curtea a impus, însă, o condiție esențială pentru a realiza controlul de constituționalitate a reglementării primare, așa cum este aceasta interpretată în practica judiciară, și anume ca aceasta să fie constantă, și să nu fie cu totul izolată.

23. În cauza de față, autoarele nu oferă indicii care să permită Curții Constituționale să identifice o practică judiciară constantă și care, în plus, să fie contrară Constituției. Mai degrabă, autoarele se referă în mod abstract la o posibilă interpretare judiciară și, cel mult, la acea interpretare judiciară care le-a vizat în mod direct, dar care nu întrunește condițiile unei practici judiciare cvasiunanime, așa cum a statuat Curtea în Decizia nr. 276 din 10 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial

al României, Partea I, nr. 572 din 28 iulie 2016, paragrafele 20—21 și în Decizia nr. 324 din 21 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 678 din 14 august 2019, paragraful 19).

24. Dincolo însă de aceste observații, Curtea reține că prevederile criticate conțin dispoziția potrivit căreia „În raport cu condițiile în care se desfășoară activitatea pot fi acordate, cu respectarea prevederilor legale, următoarele categorii de sporuri [...]”. Legiuitorul stabilește, într-adevăr, caracterul **facultativ** al acordării sporurilor. Dreptul de acordare a acestora a fost delegat către ministrul sănătății. Cu toate acestea, Curtea reține că legiuitorul nu a acordat acestuia o putere de apreciere nelimitată, având în vedere mențiunea explicită **cu respectarea prevederilor legale**. Prin urmare, ordonatorul de credit va putea uza de puterea acordată de către legiuitor numai dacă va respecta inclusiv art. 3 lit. d) din Legea-cadru nr. 330/2009 care stabilește, ca principiu al salarizării, și pe cel al **echității și coerenței** — prin crearea de oportunități egale și remunerație egală pentru muncă de valoare egală pe baza principiilor și normelor unitare privind stabilirea și acordarea salariului și a celorlalte drepturi de natură salarială ale personalului din sectorul bugetar.

25. Prin urmare, eventuala aplicare contrară principiilor nediscriminării și al egalității în drepturi a dispozițiilor legale criticate în prezenta cauză nu este imputabilă în mod nemijlocit legiuitorului, câtă vreme acordarea dreptului ordonatorului de credit de a oferi sau nu sporurile în discuție a fost însoțită și de obligația corelativă de a-l exercita cu respectarea prevederilor legale.

26. Cu referire la critica raportată la art. 41 din Constituție, Curtea constată că aceasta nu poate fi reținută. Departe de a constitui o îngrădire a prevederilor constituționale privind dreptul la muncă și protecția socială a muncii, dispozițiile de lege supuse controlului de constituționalitate dau expresie preocupării legiuitorului de a asigura măsuri de sănătate la locul de muncă, stabilesc posibilitatea acordării sporului pentru condiții de muncă, în condițiile pe care legea le instituie. Prin urmare, instituirea prin prevederile de lege criticate a unor condiții privind acordarea sporurilor pentru condiții de muncă, inclusiv a sporului pentru condiții deosebit de periculoase, nu echivalează cu încălcarea art. 41 din Constituție (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 663 din 29 septembrie 2020, precitată, paragraful 20).

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 15 din anexa nr. III la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice și ale art. 14 din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, excepție ridicată de Daniela Totolici și de Corina Pamfilie în Dosarul nr. 9.309/3/2017 (număr în format vechi 1.022/2018) al Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceleași autoare în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești și constată că prevederile cuprinse în nota aferentă anexei nr. II/2 la Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 6 octombrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cosmin-Marian Văduva

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 727

din 8 octombrie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 97 pct. 1 și ale art. 483 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 97 pct. 1 și ale art. 483 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Banca Comercială Română — S.A. în Dosarul nr. 37.295/301/2015 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 875D/2018.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în Dosarul nr. 939D/2018, având ca obiect aceeași excepție de neconstituționalitate, ridicată de aceeași autoare în Dosarul nr. 1.845/219/2015 al aceleiași instanțe.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea cauzelor. Curtea, având în vedere identitatea de obiect al cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 939D/2018 la Dosarul nr. 875D/2018, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin Încheierea din 23 mai 2018, pronunțată în Dosarul nr. 37.295/301/2015 și prin Încheierea din 24 mai 2018, pronunțată în Dosarul nr. 1.845/219/2015, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 97 pct. 1 și ale art. 483 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură civilă.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de recurenta-pârâtă Banca Comercială Română — S.A. În Dosarul nr. 875D/2018, excepția de neconstituționalitate a fost invocată în cadrul soluționării recursului declarat împotriva unei decizii civile pronunțate de Tribunalul București, prin care a admis apelul formulat de

apelanta-pârâtă B.C.R. — S.A. și a schimbat în parte sentința apelată, pronunțată de Judecătoria Sectorului 3 București, în sensul că a respins cererea având ca obiect constatarea caracterului abuziv al unei clauze din convenția de credit încheiată cu reclamantii, menținând restul dispozițiilor primei instanțe. Prin cererea de recurs, recurenta-pârâtă a solicitat casarea în parte a deciziei recurate și trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului București — Secția a VI-a civilă și a invocat excepția de neconstituționalitate. În Dosarul nr. 939D/2018, excepția de neconstituționalitate a fost invocată în cadrul soluționării recursului declarat împotriva unei decizii civile pronunțate de Tribunalul Specializat Cluj, prin care a respins apelul formulat de apelanta-pârâtă B.C.R. — S.A. împotriva unei sentințe civile pronunțate de Judecătoria Dej prin care s-a constatat caracterul abuziv al unor clauze din contractul de credit încheiat cu reclamantii.

8. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autoarea acesteia susține că, în temeiul dispozițiilor criticate, Înalta Curte de Casație și Justiție declină către curțile de apel cauzele având ca obiect recursuri declarate împotriva deciziilor pronunțate în apel de tribunale, deși prin considerentele Deciziei nr. 369 din 30 mai 2017, Curtea Constituțională a reținut că, „în vederea unificării jurisprudenței, Înalta Curte de Casație și Justiție nu are numai rolul de a soluționa recursuri în interesul legii, ci și pe acela de a casa hotărârile instanțelor inferioare care nu sunt conforme cu regulile de drept aplicabile”. Or, dispozițiile criticate elimină accesul la controlul de legalitate efectuat de Înalta Curte de Casație și Justiție în cazul recursurilor împotriva hotărârilor pronunțate în apel de tribunale, încălcând astfel dispozițiile art. 126 alin. (3) și ale art. 16 alin. (1) din Constituție.

9. Cu privire la încălcarea art. 126 alin. (3) din Constituție se arată că legiuitorul constituant a conferit Înaltei Curți de Casație și Justiție rolul de a realiza interpretarea și aplicarea unitară a legii, asigurând prin aceasta garanții pentru înfăptuirea unui proces echitabil. Așadar, în situația în care Înalta Curte de Casație și Justiție, în urma analizei oricărui motiv de recurs, determină că acesta este admisibil, va putea casa hotărârile instanțelor inferioare pronunțate cu încălcarea normelor legale, exercitându-și astfel rolul de instanță de casare și realizându-și obiectivul pentru care a fost înființată — asigurarea unității de jurisprudență prin judecarea recursurilor. Art. 483 alin. (3) din Codul de procedură civilă este în acord cu textul constituțional și consacră principiul plenitudinii de competență în recurs a Înaltei Curți de Casație și Justiție. De asemenea, interpretarea în sensul că Înalta Curte de Casație și Justiție este instanța de recurs de drept comun (cu excepțiile prevăzute de lege) a fost consfințită inclusiv de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 369 din 30 mai 2017. În schimb, dispozițiile criticate potrivit cărora Înalta Curte judecă recursurile declarate exclusiv împotriva hotărârilor curților de apel contravin prevederilor constituționale ale art. 126 alin. (3) din Constituție, fiind în contradicție și cu doctrina de drept procesual civil.

10. Referitor la încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (1), autoarea excepției susține că dispozițiile care fac obiectul excepției de neconstituționalitate statuează

principiul ierarhiei jurisdicționale în soluționarea recursului, principiu neconsacrat la nivel constituțional și impun o diferențiere nejustificată între deciziile pronunțate în apel de către tribunal și cele pronunțate în aceeași fază procesuală de către curțile de apel. Așadar, legiuitorul clasifică hotărârile susceptibile de recurs în funcție de gradul ierarhic al instanțelor, criteriu care nu are un fundament obiectiv și rațional. Or, art. 16 din Constituție consacră o protecție egală a drepturilor și intereselor cetățenilor, indiferent de valoarea litigiului pentru soluționarea căruia s-au adresat instanțelor judecătorești. Textele legale criticate produc o discriminare între persoanele care pot declara recurs împotriva hotărârilor pronunțate în apel de curțile de apel și persoanele care declară calea de atac a recursului împotriva hotărârilor pronunțate în apel de tribunale.

11. Mai mult, Curtea Constituțională a statuat în jurisprudența sa că există situații în care legiuitorul poate institui, în considerarea unor împrejurări deosebite, reguli speciale de procedură ori de exercitare a drepturilor procesuale, inclusiv în materia căilor de atac ordinare sau extraordinare, doar dacă acestea sunt subsumate principiului egalității. În concluzie, limitarea competenței Înaltei Curți de Casație și Justiție, ca instanță de recurs, în funcție de gradul instanțelor ale căror hotărâri se atacă ar crea artificial o diferențiere între justițiabili, aceștia având dreptul de a beneficia de o interpretare și aplicare unitară a legii, în temeiul art. 126 din Constituție.

12. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă** consideră că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată. În acest sens, arată că justițiabilii beneficiază de dreptul la recurs atât împotriva hotărârilor pronunțate în apel de tribunale, cât și împotriva hotărârilor pronunțate în apel de curțile de apel. De vreme ce aceeași cale extraordinară de atac este recunoscută în favoarea părților din procesul civil, rezultă că acestea pot obține o verificare a legalității hotărârii pronunțate în apel, indiferent de gradul instanței care a pronunțat hotărârea recurată. Normele criticate sunt norme de competență care nu contravin dispozițiilor constituționale invocate, sens în care invocă jurisprudența Curții Constituționale.

13. Înalta Curte de Casație și Justiție mai arată că, din considerentele Deciziei nr. 369 din 30 mai 2017, nu rezultă că accesul nediscriminatoriu la calea de atac, ce intră în conținutul dreptului la un proces echitabil, ar include imperativ accesul la un recurs soluționat de către instanța supremă. Conformitatea cu Constituția este asigurată prin simpla recunoaștere a dreptului la recurs, indiferent de valoarea obiectului cererii, și nu prin accesul la o anumită instanță. Curtea Constituțională a reținut în mod constant că accesul liber la justiție nu are semnificația accesului la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac prevăzute de lege (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 292 din 4 mai 2017). Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, o modificare legislativă prin care a fost ridicat pragul valoric pentru promovarea recursului în casație are un scop legitim, dacă acesta constă în evitarea aglomerării excesive a instanței supreme cu cauze de mai mică importanță, astfel încât nu este încălcat dreptul de acces la un tribunal în substanța sa, în sensul art. 6 paragraful 1 din Convenție, chiar atunci când recursul a fost respins ca inadmisibil, ca urmare a aplicării imediate a legii noi; dat fiind rolul specific pe care îl îndeplinește instanța supremă ca jurisdicție de casație, un formalism sporit este compatibil cu procedura de soluționare a unui asemenea recurs (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 19 decembrie 1997, pronunțată în Cauza *Brualla Gomez de la Torre împotriva Spaniei*, paragrafele 36—39 și jurisprudența acolo citată). Așadar, potrivit Curții Europene a Drepturilor Omului, nu se poate vorbi despre nerespectarea dreptului de acces la instanță nici măcar în situația în care accesul la recurs este condiționat de o anumită valoare a obiectului cererii, cu atât mai puțin în ipoteza în care accesul la

recurs este deschis, indiferent de valoarea obiectului cererii, doar accesul la instanța supremă, ca jurisdicție de casație, depinzând de întrunirea unui prag valoric.

14. În ceea ce privește interpretarea și aplicarea în cauză a dispozițiilor Codului de procedură civilă, din analiza dispozițiilor art. 97 pct. 1 din Codul de procedură civilă, rezultă că Înalta Curte de Casație și Justiție soluționează recursuri declarate împotriva altor hotărâri decât hotărârile curților de apel doar în cazurile în care legiuitorul a prevăzut în mod expres competența *ratione materiae* a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Prin urmare, art. 97 pct. 1 din Codul de procedură civilă a atribuit Înaltei Curți de Casație și Justiție, ca regulă, competența de soluționare a recursurilor declarate împotriva hotărârilor curților de apel și numai prin excepție competența de soluționare a recursurilor împotriva altor hotărâri, atunci când o dispoziție legală o consacră. Astfel formulată, norma în discuție nu stabilește plenitudinea de competență a Înaltei Curți în soluționarea recursurilor, indiferent de instanța care a pronunțat hotărârea supusă recursului. O asemenea formulare de principiu nu se regăsește în conținutul art. 97 pct. 1 din Codul de procedură civilă — precum s-a procedat, de exemplu, prin art. 95 pct. 1 din același cod, în cazul competenței de atribuțiune a tribunalelor pentru judecata în primă instanță —, ceea ce relevă că legiuitorul a optat pentru o soluție legislativă diferită, prin indicarea expresă și limitativă a cazurilor de atribuire a competenței în favoarea Înaltei Curți. Este incontestabil că Înalta Curte are rolul de a realiza interpretarea și aplicarea unitară a legii, rol consacrat de art. 126 alin. (3) din Constituție, însă acesta nu conduce *eo ipso* la plenitudine de competență în soluționarea recursurilor, în absența unei norme exprese de competență. În acest sens, art. 126 alin. (3) din Constituție prevede că acest rol se exercită de către Înalta Curte de Casație și Justiție „*potrivit competenței sale*”. Însă, nu este prevăzută în mod expres competența Înaltei Curți de soluționare a recursurilor declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în apel.

15. Pe de altă parte, o asemenea competență nu este prevăzută de principiu nici în favoarea curților de apel, ținând cont de faptul că, în conformitate cu art. 96 pct. 3 din Codul de procedură civilă, curțile de apel judecă recursuri doar „*în cazurile anume prevăzute de lege*”. Cu toate acestea, se impune a fi identificată o instanță competentă pentru soluționarea recursului, iar, în acest caz, devin aplicabile prevederile art. 5 alin. (3) din Codul de procedură civilă potrivit cărora „*în cazul în care o pricină nu poate fi soluționată nici în baza legii, nici a uzanțelor, iar în lipsa acestora din urmă, nici în baza dispozițiilor legale privitoare la situații asemănătoare, ea va trebui judecată în baza principiilor generale ale dreptului, având în vedere toate circumstanțele acesteia și ținând seama de cerințele echității*”. În absența unei norme privind competența de atribuțiune pentru soluționarea recursurilor declarate împotriva hotărârilor pronunțate în apel de către tribunale și neputând fi identificată vreo uzanță în acest sens, se impune recurgerea la analogie și identificarea instanței competente în cauză „*în baza dispozițiilor legale privitoare la situații asemănătoare*. Situațiile asemănătoare cu cele din prezenta cauză sunt cele în care legiuitorul a prevăzut în mod expres că este deschisă calea de atac a recursului împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în apel, dar fără a individualiza instanța competentă ca fiind curtea de apel sau Înalta Curte de Casație și Justiție, întrucât, dacă aceste instanțe ar fi fost expres indicate, ar fi fost direct incidente, după caz, prevederile art. 96 pct. 3 sau art. 97 pct. 1 din Codul de procedură civilă. În acest context, sunt relevante și prevederile art. 483 alin. (4) prima teză din Codul de procedură civilă, conform cărora „*în cazurile anume prevăzute de lege, recursul se soluționează de către instanța ierarhic superioară*

cele care a pronunțat hotărârea atacată”. Pe acest temei, în cazurile prevăzute de legiuitor, curtea de apel soluționează recursul împotriva hotărârii pronunțate de un tribunal în apel, procedând la examinarea, în condițiile legii, a conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile, astfel cum dispune art. 483 alin. (4) teza finală cu referire la art. 483 alin. (3) Cod procedură civilă. Soluția legislativă consacrată de art. 483 alin. (4) prima teză se impune și în alte situații decât cele expres reglementate, printr-o interpretare extensivă justificată de identitatea de rațiune, fiind vorba despre „situații asemănătoare”.

16. În plus, din ansamblul prevederilor Codului de procedură civilă se poate deduce că judecata căilor de atac se face prin luarea în considerare a organizării ierarhice a instanțelor de judecată, investirea instanțelor de control judiciar făcându-se din treaptă în treaptă, fără a se trece peste o instanță de la un nivel intermediar, astfel cum tot Curtea Constituțională a României a statuat în considerentele Deciziei nr. 321 din 9 mai 2017, în care se arată la paragraful 22 că „obiectul recursului este acela al verificării aprecierii instanței ierarhic inferioare cu privire la soluția pe care aceasta a adoptat-o de respingere a cererii de sesizare a Curții Constituționale, motivată de neîndeplinirea condițiilor de admisibilitate a excepției de neconstituționalitate prevăzute în mod exclusiv la art. 29 alin. (1)—(3) din Legea nr. 47/1992.” Totodată, prin Decizia nr. 939 din 6 iulie 2010, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 4 pct. 1 din Codul de procedură civilă de la 1865, care reglementează competența materială a instanțelor de judecată și care au un conținut identic cu prevederile art. 97 pct. 1 din Codul de procedură civilă adoptat prin Legea nr. 134/2010, nu sunt neconstituționale, motivat de faptul că delimitarea competenței materiale între instanțe de grad diferit nu aduce atingere dreptului la un proces echitabil sau egalității în fața legii. Aceasta întrucât toți cetățenii aflați în situații similare beneficiază de aceleași etape ale procesului civil și pot uza de aceleași mijloace probatorii și acte de procedură care le asigură egalitatea armelor, în sensul consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

17. Instanța supremă mai reține că, potrivit art. 497 teza întâi din Codul de procedură civilă, „Înalta Curte de Casație și Justiție, în caz de casare, trimite cauza spre o nouă judecată instanței de apel care a pronunțat hotărârea casată”. Aceste dispoziții legale trebuie citite în corelație cu cele ale art. 498 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevăd că „în cazul în care competența de soluționare a recursului aparține tribunalului sau curții de apel și s-a casat hotărârea atacată, rejudecarea procesului în fond se va face de către instanța de recurs, fie la termenul la care a avut loc admiterea recursului, situație în care se pronunță o singură hotărâre, fie la un alt termen stabilit în acest scop”. În acest context, sintagma „rejudecă procesul în fond” din cuprinsul art. 498 alin. (1) nu poate fi citită decât acceptând ideea că și tribunalele, respectiv, curțile de apel judecă recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de instanțele inferioare ierarhic, în toate cazurile, iar nu doar în cazurile prevăzute de lege, astfel cum susține autorul excepției. Aceasta pentru că în vvasitotalitatea situațiilor care se încadrează în dispozițiile art. 96 pct. 3 din Codul de procedură civilă, curțile de apel nu vor ajunge, prin casare, la o situație care să reprezinte o rejudecare a procesului pe fond. A accepta ideea contrară înseamnă a lipsi de efecte dispozițiile art. 498 alin. (1) din Codul de procedură civilă, ceea nu poate fi acceptat. În acest context, dispozițiile art. 497 din Codul de procedură civilă care stabilesc soluțiile pe care Înalta Curte de Casație și Justiție le poate pronunța în recurs se referă la trimiterea cauzei spre rejudecarea la curtea de apel, în acord cu dispozițiile art. 97 pct. 1 din Codul de procedură civilă, iar analiza în antiteză a

dispozițiilor art. 497 și art. 498 din Codul de procedură civilă rezolvă, practic, competența instanțelor din treaptă în treaptă. Față de prevederile art. 5 alin. (3) din Codul de procedură civilă, competența de soluționare a recursului declarat împotriva hotărârii pronunțate în apel de către tribunal revine instanței ierarhic superioare, respectiv curții de apel.

18. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

19. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

20. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

21. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 97 pct. 1 („*Înalta Curte de Casație și Justiție*”) și ale art. 483 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură civilă, având următorul conținut:

— Art. 97 pct. 1: „*Înalta Curte de Casație și Justiție judecă:*

1. *recursurile declarate împotriva hotărârilor curților de apel, precum și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege;*”;

— Art. 483 alin. (4) teza întâi: „*În cazurile anume prevăzute de lege, recursul se soluționează de către instanța ierarhic superioară celei care a pronunțat hotărârea atacată [...].*”

22. Ulterior sesizării Curții Constituționale, dispozițiile art. 483 alin. (4) au fost modificate prin Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.074 din 18 decembrie 2018, cu următorul conținut: „*Recursul se soluționează de către instanța ierarhic superioară celei care a pronunțat hotărârea atacată.*” Întrucât în cauzele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate își produc efectele dispozițiile art. 483 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură civilă, în forma anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 310/2018, acestea constituie obiect al excepției de neconstituționalitate.

23. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi și ale art. 126 alin. (3) potrivit căruia Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, „*potrivit competenței sale*”.

24. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma „*precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv*”, cuprinsă în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă este neconstituțională. Astfel, a fost recunoscută calea de atac a recursului și pentru hotărârile pronunțate în apel de tribunale în cereri evaluabile în bani în valoare de până la 200.000 lei

inclusiv. La paragraful 29 al acestei decizii, Curtea a statuat următoarele: „prin impunerea unui prag valoric al cererii pentru accesul la calea de atac a recursului, legiuitorul nu asigură egalitatea juridică a cetățenilor în accesul la această cale extraordinară de atac, parte componentă a dreptului la un proces echitabil. Prin urmare, sintagma «precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv» cuprinsă în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 contravine, pe lângă dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție, și celor ale art. 21 alin. (3) din Legea fundamentală.” Ținând cont de dispozițiile Codului de procedură civilă în vigoare la acea dată, Curtea a reținut, la paragraful 26, că „în viziunea actualului Cod de procedură civilă, recursul urmărește să supună Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepțiile prevăzute de lege, examinarea conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile”. De asemenea, Curtea a statuat că rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, ca instanță de casație, este acela de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, rol consacrat prin art. 126 alin. (3) din Constituție. Așadar, critica de neconstituționalitate analizată de Curtea Constituțională a constat în inexistența accesului la recurs în litigiile vizând cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv, altele decât litigiile după materie, indicate în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013.

25. Ulterior publicării acestei decizii în Monitorul Oficial al României, la data de 20 iulie 2017, legiuitorul nu a intervenit imediat pentru a stabili instanța căreia urma să îi revină competența de a soluționa recursurile declarate împotriva deciziilor pronunțate de tribunale în soluționarea apelurilor promovate împotriva hotărârilor judecătorești, în cererile evaluabile în bani în valoare de până la 200.000 lei inclusiv. Însă, prin Decizia nr. 18 din 1 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 965 din 14 noiembrie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a stabilit următoarele: „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 96 pct. 3, art. 97 pct. 1 și art. 483 din Codul de procedură civilă, competența de soluționare a recursurilor declarate împotriva hotărârilor pronunțate în apel de către tribunale, în cauzele având ca obiect cereri evaluabile în bani în valoare de până la 200.000 lei inclusiv, ca urmare a pronunțării Deciziei nr. 369 din 30 mai 2017 a Curții Constituționale, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017, revine curților de apel”.

26. Totodată, prin Decizia nr. 454 din 4 iulie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative (devenită Legea nr. 310/2018), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 1 octombrie 2018, paragraful 68, Curtea a constatat că, „având în vedere faptul că cvasi-majoritatea cererilor evaluabile în bani vizează pretenții sub 1.000.000 lei, pentru a nu afecta caracterul echitabil al procedurilor judiciare prin supraaglomerarea și îngreunarea activității instanței supreme cu judecarea unor astfel de cereri și în lipsa altor mecanisme de surmontarea a acestor dificultăți, legiuitorul a optat pentru o partajare de competență între curțile de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție. Însă, această soluție legislativă, prevăzută de legea criticată, vizează numai soluționarea recursurilor formulate în privința hotărârilor susceptibile a face obiectul acestora pronunțate ulterior intrării în vigoare a prezentei legi supuse controlului de constituționalitate, atât în procesele începute anterior, cât și ulterior intrării în vigoare a acesteia, urmând ca recursurile formulate în privința hotărârilor susceptibile a face obiectul

acestora în urma Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 în procesele începute după intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă să fie judecate de către Înalta Curte de Casație și Justiție”. Prin urmare, Curtea a constatat că „legiuitorul nu a fost consecvent scopului și rațiunii de reglementare avute în vedere pentru realizarea acestei partajări de competențe între instanțe judecătorești aflate pe diferite niveluri ierarhice, ignorând situația recursurilor formulate în privința hotărârilor susceptibile a face obiectul acestora în urma Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017”. În consecință, Curtea a reținut că, „dacă legiuitorul a ales această soluție legislativă în privința recursurilor formulate împotriva hotărârilor pronunțate după intrarea în vigoare a prezentei legi supuse controlului de constituționalitate, este necesară, pentru aceleași rațiuni, o continuitate de opțiune a acestuia în sensul partajării competenței de judecată și în privința recursurilor formulate împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate după data de 20 iulie 2017. O asemenea partajare, printr-un act normativ, a competenței de judecată a cererilor de recurs formulate nu încalcă art. 15 alin. (2) din Constituție, reconfigurarea normelor de competență fiind o expresie a dispozițiilor art. 126 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora *«Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege»*”. În prezent, prin Legea nr. 310/2018, dispozițiile art. 483 alin. (3) din Codul de procedură civilă referitoare la scopul recursului au fost modificate în sensul că *„Recursul urmărește să supună instanței competente examinarea, în condițiile legii, a conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile”*, iar art. IV din Legea nr. 310/2018, prevede că *„Recursurile declarate, potrivit legii, împotriva hotărârilor pronunțate în apel, începând cu data de 20 iulie 2017, de tribunale în cererile evaluabile în bani în valoare de până la 200.000 lei inclusiv, indiferent de calitatea părților, profesioniști sau neprofesioniști, se judecă de curțile de apel, iar recursurile declarate, potrivit legii, împotriva hotărârilor pronunțate în apel, începând cu data de 20 iulie 2017, de curțile de apel în cererile evaluabile în bani în valoare de peste 200.000 lei, indiferent de calitatea părților, profesioniști sau neprofesioniști, se judecă de Înalta Curte de Casație și Justiție.”*

27. Având în vedere toate acestea, prevederile art. 97 pct. 1 și ale art. 483 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură civilă care reglementează competența de soluționare a recursului, nu contravin dispozițiilor art. 126 alin. (3) din Constituție, în conformitate cu care Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale.

28. Cu privire la critica raportată la art. 16 din Constituție, Curtea constată că și aceasta este neîntemeiată. În jurisprudența sa (de exemplu, prin Decizia nr. 939 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 561 din 10 august 2010), Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 4 pct. 1 Cod procedură civilă de la 1865, care reglementează competența materială a instanțelor de judecată și care au un conținut identic cu prevederile art. 97 pct. 1 din Codul de procedură civilă adoptat prin Legea nr. 134/2010, nu sunt neconstituționale, motivat de faptul că delimitarea competenței materiale între instanțe de grad diferit nu aduce atingere dreptului la un proces echitabil sau egalității în fața legii. Aceasta întrucât toți cetățenii aflați în situații similare beneficiază de aceleași etape ale procesului civil și pot uza de aceleași mijloace probatorii și acte de procedură care le asigură egalitatea armelor, în sensul consacrat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

29. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Banca Comercială Română — S.A. în dosarele nr. 37.295/301/2015 și nr. 1.845/219/2015 ale Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și constată că dispozițiile art. 97 pct. 1 și ale art. 483 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 8 octombrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,

Ioana Marilena Chiorean

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 755

din 22 octombrie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 17 și ale art. 18 din Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Simina Popescu-Marin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 17 alin. (1) din Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, excepție ridicată de Gabriela Ștefania Nuț în Dosarul nr. 11.064/3/2019 (25/AEPF/2019) al Tribunalului București — Secția a III-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 973D/2019.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele Curții dispune să se facă apelul și în Dosarul nr. 1.000D/2019, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 17 și ale art. 18 din Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul

European, excepție ridicată de Luminița Velciu în Dosarul nr. 10.867/3/2019 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă.

4. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Având în vedere obiectul similar al excepțiilor de neconstituționalitate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu măsura conexării dosarelor. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 1.000D/2019 la Dosarul nr. 973D/2019, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, sens în care invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale, spre exemplu, Decizia nr. 667 din 29 septembrie 2020, și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, spre exemplu, Decizia din 6 martie 2014, pronunțată în Cauza *Mihaela Mihai Neagu împotriva României*.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

7. Prin Sentința civilă nr. 25/AEPF/2019 din 13 aprilie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 11.064/3/2019 (25/AEPF/2019), **Tribunalul București — Secția a III-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 17 alin. (1) din Legea nr. 33/2007 privind**

organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European. Excepția a fost ridicată de Gabriela Ștefania Nuț într-o cauză având ca obiect soluționarea contestației împotriva unei decizii emise de Biroul Electoral Central privind respingerea candidaturii la alegerile pentru Parlamentul European din anul 2019.

8. Prin Sentința civilă nr. 21/AEPF/2019 din 12 aprilie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 10.867/3/2019, **Tribunalul București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 17 și art. 18 din Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European.** Excepția a fost ridicată de Luminița Velciu într-o cauză având ca obiect soluționarea contestației împotriva unei decizii emise de Biroul Electoral Central privind respingerea candidaturii independente la alegerile din Parlamentul European din anul 2019.

9. **În motivarea excepției de neconstituționalitate,** autoarele acesteia susțin, în esență, că prevederile art. 17 din Legea nr. 33/2007 sunt neconstituționale, deoarece stabilesc condiția depunerii listei cuprinzând cel puțin 100.000 de susținători pentru a candida la Parlamentul European. O asemenea condiție are caracter restrictiv, afectând dreptul candidaților independenți de a fi aleși ca membri în Parlamentul European, având în vedere că în nicio țară membră a Uniunii Europene nu s-a impus o astfel de condiție restrictivă. De asemenea, textul de lege criticat încalcă prevederile constituționale referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, întrucât condiția impusă de lege nu privește „apărarea drepturilor și a libertăților cetățenilor”, ci constituie, în fapt, o încălcare a acestora, și anume a dreptului de a fi ales.

10. Totodată, prevederile de lege criticate adaugă o condiție suplimentară celor instituite prin art. 38 din Constituție. Or, lipsa trimiterii în textul constituțional invocat la o reglementare prin lege a dreptului de a fi ales în Parlamentul European denotă, în opinia autoarei excepției, voința legiuitorului de a stabili prin Legea fundamentală nu doar condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un cetățean pentru a fi ales, ci și consacarea accesului liber al cetățenilor la funcții publice. Ca urmare, textul de lege criticat îngreuește nepermis dreptul de a fi ales în Parlamentul European prin impunerea condiției obligatorii de a fi susținut de cel puțin 100.000 de alegători pentru depunerea candidaturii.

11. Se mai susține că, prin impunerea unei asemenea condiții, candidații independenți sunt discriminați în raport cu formațiunile politice care propun candidați în alegeri. Totodată, prin impunerea condiției de strângere a semnăturilor de către un candidat independent se încalcă „Regulamentul General de Protecția Datelor”, de vreme ce un candidat independent nu are calitatea de operator de date cu caracter personal.

12. De asemenea, se susține că dispozițiile art. 18 alin. (1) din Legea nr. 33/2007, potrivit cărora un alegător poate susține un singur candidat, creează aparența că susținerea unui candidat are valoarea unui vot, încălcându-se principiul fundamental al pluralismului, consfințit în art. 8 alin. (1) din Constituție, ca o condiție și o garanție a democrației constituționale. Dispozițiile art. 18 alin. (1) din Legea nr. 33/2007, potrivit cărora se limitează dreptul unei persoane de a susține,

nu de a vota un singur candidat independent sau o singură formațiune politică, asociate cu expunerea datelor cu caracter personal pe care trebuie să le prezinte susținătorul, contravin principiului conform căruia votul este universal, egal, direct, secret și liber exprimat. În același timp, dispozițiile art. 18 alin. (2) din Legea nr. 33/2007, potrivit cărora „(2) *Lista susținătorilor constituie un act public, sub sancțiunea prevăzută de art. 292 din Codul penal*”, sunt neconstituționale, punând presiune în ceea ce privește vizibilitatea și expunerea unor liste conținând date personale, care, astfel, devin publice fără acordul semnatărilor, și încălcând legislația referitoare la protecția datelor cu caracter personal.

13. **Tribunalul București — Secția a III-a civilă** nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

14. **Tribunalul București — Secția a V-a civilă** consideră că prevederile art. 17 și art. 18 din Legea nr. 33/2007 aduc atingere dreptului constituțional de a alege și de a fi ales, având în vedere perioada scurtă de timp avută legal la dispoziție, potrivit calendarului de alegeri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 81/2019, pentru a fi depuse cele 100.000 de semnături necesare participării la alegerile europarlamentare, precum și prin raportare la resursele financiare și logistice pe care le are la dispoziție un candidat independent, așa cum este contestatoarea. Or, prevederile art. 53 alin. (1) din Constituție stipulează că „*Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav*”, iar art. 53 alin. (2) din Constituție dispune că „*Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății*”.

15. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

16. **Avocatul Poporului** și-a exprimat punctul de vedere în Dosarul nr. 1.000D/2019, afirmând că prevederile art. 17 și art. 18 din Legea nr. 33/2007 sunt neconstituționale, în raport cu art. 37, art. 38 și art. 53 din Constituție. Astfel, Avocatul Poporului susține că normele legale supuse controlului de constituționalitate pun în discuție restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți cetățenești și aduc atingere dreptului constituțional de a alege și de a fi ales, având în vedere perioada scurtă de timp avută legal la dispoziție pentru strângerea unui număr de 100.000 de semnături necesare participării la alegerile europarlamentare raportat la resursele financiare și logistice pe care le poate avea la dispoziție un candidat independent. Invocă aspecte din jurisprudența Curții Constituționale, spre exemplu, Decizia nr. 65 din 27 ianuarie 2011, Decizia nr. 245 din 27 mai 2004 și Hotărârea nr. 44 din 26 septembrie 2019, precum și din jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, spre exemplu, Hotărârea din 13 aprilie 2000, pronunțată în cauza C-292/97, *Kjell Karlsson și*

alții, și arată că prevederile de lege supuse controlului de constituționalitate constituie o intervenție disproporționată și intolerabilă care ar aduce atingere chiar substanței drepturilor constituționale de a alege și de a fi ales.

17. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului în Dosarul nr. 1.000D/2019, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

18. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

19. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 17 și art. 18 din Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 627 din 31 august 2012, având următorul cuprins:

— Art. 17: „(1) Poate candida ca independent cetățeanul român sau cetățeanul altui stat membru al Uniunii Europene care are dreptul de a fi ales și este susținut de cel puțin 100.000 de alegători. Cererea de admitere a candidaturii independente se depune la Biroul Electoral Central, în 4 exemplare, însoțită de un exemplar al listei de susținători, cu cel puțin 60 de zile înainte de ziua de referință.

(2) Cererea de admitere a candidaturii independente cuprinde numele, prenumele, prenumele părinților, cetățenia, domiciliul, locul și data nașterii, ocupația și profesia candidatului, precum și semnătura acestuia.

(3) Dispozițiile art. 16 alin. (5) și (6) se aplică în mod corespunzător.

Două exemplare ale propunerii de candidatură independentă, certificate de președintele Biroului Electoral Central prin semnătură și aplicarea ștampilei, se restituie depunătorului, care are obligația de a depune un exemplar la Tribunalul București.

(4) Nu se pot depune liste de candidați independenți. Nu se admit candidaturi independente pe listele de candidați depuse de partidele politice, alianțele politice sau alianțele electorale. Nu se admit candidaturi independente ale membrilor partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale sau ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale.”;

— Art. 18: „(1) Un alegător poate susține un singur/o singură partid politic, alianță politică, alianță electorală, organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale sau candidat independent.

(2) Lista susținătorilor constituie un act public, sub sancțiunea prevăzută de art. 292 din Codul penal. În finalul listei, persoana care a întocmit-o este obligată să facă o declarație pe propria răspundere, prin care să ateste veridicitatea semnăturilor susținătorilor. Modelul listei susținătorilor și cel al declarației pe propria răspundere sunt stabilite prin hotărâre a Guvernului.”

20. În opinia autoarelor excepției, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 8 alin. (1) privind pluralismul politic, art. 11 alin. (1) privind dreptul internațional și dreptul intern, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 37 privind dreptul de a fi ales, art. 38 privind dreptul de a fi ales în Parlamentul European și art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi și al unor libertăți.

21. Examinând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 17 din Legea nr. 33/2007, Curtea observă că, în jurisprudența sa, a mai analizat critici de neconstituționalitate similare privind instituirea condiției unui număr de 100.000 de semnături la depunerea candidaturii independente pentru a fi ales în funcția de membru al Parlamentului European (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 782 din 12 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 406 din 15 iunie 2009, sau Decizia nr. 667 din 29 septembrie 2020, nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la data pronunțării prezentei decizii).

22. Astfel, Curtea a reținut că dreptul de a fi ales, prevăzut de art. 37 alin. (1) din Constituție, pentru alegerile privind Camera Deputaților, Senatul, respectiv pentru funcția de Președinte al României, și care, raportat la alegerile în Parlamentul European, este consacrat de art. 38 din Legea fundamentală, stabilește la nivel constituțional vocația de a fi ales a oricărui cetățean cu drept de vot care îndeplinește totodată condițiile stabilite de art. 16 alin. (3) din Constituție, adică are cetățenia română și domiciliul în țară, și căruia nu îi este interzisă asocierea în partide politice, potrivit art. 40 alin. (3) din Legea fundamentală. Alin. (2) al aceluiași art. 37 stabilește condițiile de vârstă pe care candidații trebuie să le îndeplinească, raportat la fiecare dintre cele 3 tipuri de mandate prevăzute în text, respectiv pentru Camera Deputaților, Senat și Președintele României. Art. 16, consacrat principiului egalității în drepturi, completează cadrul constituțional ce configurează dreptul de a fi ales, în sensul că la alin. (3) legiuitorul constituent a prevăzut expres faptul că „funcțiile și demnitățile publice (...) pot fi ocupate, în condițiile legii (...)”, în acest context fiind garantată și egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea unor astfel de funcții și demnități.

23. Sistemul electoral este reglementat, potrivit art. 73 alin. (3) lit. a) din Legea fundamentală, prin lege organică, astfel că Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, criticată, reprezintă expresia normei constituționale indicate și, totodată, opțiunea legiuitorului în materie. Așadar, prevederile acestui act normativ se circumscriu cadrului constituțional general configurat de art. 37 și 38 din Legea fundamentală și reglementează, la nivelul legii organice, condițiile de desfășurare a alegerii membrilor din România în Parlamentul European, ca modalitate concretă de exercitare a dreptului de vot și a dreptului de a fi ales.

24. Or, premisa normei juridice stabilite de prevederile legale referitoare la un număr minim de susținători pentru înregistrarea candidaturii o constituie tocmai condiția generală, constituțională, potrivit căreia candidatul independent la alegerile pentru Parlamentul European trebuie mai întâi să fie titularul dreptului subiectiv de a fi ales, deci se presupune că are vocația exercitării acestui drept, urmând ca, pentru exercitarea

În concret a dreptului, să îndeplinească cerința suplimentară de depunere la Biroul Electoral Central a listei cu semnăturile a cel puțin 100.000 de alegători, alături de cererea de admitere a candidaturii sale și alte acte necesare. O astfel de condiție suplimentară nu vine în contradicție cu dreptul de a fi ales, de vreme ce existența acestui drept este o condiție preliminară, *sine qua non*, fără de care accesul la întreaga procedură electorală este imposibil. Totodată, condiția legală privind depunerea listei cu cel puțin 100.000 de semnături ale susținătorilor cu drept de vot nu are efectul golirii de conținut a dreptului de a fi ales. Trăsătura esențială a oricărui mandat dobândit în urma exprimării prin sufragiu a voinței politice a electoratului o constituie reprezentativitatea sa. Indiferent că este vorba de alegeri locale, parlamentare, prezidențiale sau europarlamentare, sistemul electoral național prevede, în esență, aceeași condiție: depunerea unei liste cu semnături de adeziune. Acest criteriu de preselecție a candidaților este unul obiectiv și rezonabil, aplicabil în condiții de egalitate de tratament fiecăreia dintre cele două categorii de participanți la alegeri: candidații independenți, pe de o parte, și cei propuși pe lista unui partid politic, pe de altă parte. Instituirea condiției legale privind depunerea listei cu semnături reprezintă o modalitate prin care candidatul la o funcție sau demnitate publică își dovedește potențialul de reprezentativitate și arată, în același timp, preocuparea legiuitorului de a preveni exercitarea abuzivă a dreptului de a fi ales, pe de o parte, dar și de a asigura, pe de altă parte, accesul efectiv la exercițiul acestui drept persoanelor eligibile comunitar care într-adevăr beneficiază de credibilitatea și susținerea electoratului, astfel încât să existe șanse reale de reprezentare a acestuia în forul legislativ european.

25. De altfel, Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa, de exemplu, Hotărârea nr. 37 din 2 octombrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 243 din 4 octombrie 1996, și Hotărârea nr. 71 din 16 octombrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 258 din 24 octombrie 1996, că, deși o propunere de candidat nu poate privi, potrivit Constituției, decât o persoană ce întrunește condițiile constituționale de eligibilitate, totuși alegerile (pentru funcția de Președinte al României) pot avea loc numai cu respectarea procedurii electorale (instituită prin Legea nr. 69/1992 pentru alegerea Președintelui României) adoptate în temeiul art. 72 alin. (3) lit. a) din Constituție. De aceea, depunerea candidaturii face parte din procedura electorală, așa încât cerința prevăzută de art. 3 alin. (2) și de art. 9 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 69/1992 pentru alegerea Președintelui României ca propunerea candidaturii să fie reprezentativă, având adeziunea a cel puțin 100.000 de susținători, constituie o condiție legală ce nu vine în conflict cu dreptul constituțional de a fi ales.

26. Curtea nu a reținut nici încălcarea dispozițiilor art. 16 din Constituție, invocate prin prisma unei preținse discriminări între candidații independenți și candidații aflați pe lista unui partid politic, deoarece, așa cum a statuat în jurisprudența sa, principiul egalității cetățenilor în drepturi presupune egalitatea de tratament juridic pentru situații identice sau comparabile, după cum impune și aplicarea unui tratament juridic diferit

pentru situații care se deosebesc în mod obiectiv și rezonabil (Decizia nr. 1.228 din 18 noiembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 838 din 12 decembrie 2008). Or, potrivit art. 4 alin. (1) din Legea nr. 33/2007, „membrii din România în Parlamentul European se aleg pe bază de scrutin de listă, potrivit principiului reprezentării proporționale, și pe bază de candidaturi independente”. Participanții la alegeri sunt, pe de o parte, partidele politice, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțele politice sau alianțele electorale și, pe de altă parte, candidații independenți ce au calitatea de persoane eligibile comunitar, adică orice cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene care are dreptul de a fi ales pentru Parlamentul European având domiciliul sau reședința în România, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 33/2007. În rândul competitorilor electorali comunitari se remarcă, așadar, două categorii distincte de participanți, diferite sub aspectul regimului juridic aplicabil, reprezentate de partidele politice, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțele politice sau alianțele electorale și persoanele fizice — candidații independenți. Or, art. 16 alin. (1) din Constituție, invocat, consacră egalitatea în drepturi a cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, și nu egalitatea între persoane fizice, pe de o parte, și persoane juridice, pe de altă parte. Ar fi contrar înseși normei fundamentale invocate să se pretindă uniformitate acolo unde există diferențe clare și obiective de situație sau, după caz, de regim juridic aplicabil.

27. Referitor la condiția depunerii unei liste cu 100.000 de semnături obligatorii pentru depunerea unei candidaturi independente la alegerile pentru Parlamentul European s-a pronunțat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin Decizia din 6 martie 2014, pronunțată în Cauza *Mihaela Mihai Neagu împotriva României*. Astfel, analizând aspecte privind posibila încălcare a art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care garantează dreptul de vot și dreptul de a fi ales în cadrul alegerilor, inclusiv a celor pentru Parlamentul European, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a invocat jurisprudența sa anterioară (Decizia din 9 mai 1994, pronunțată în Cauza *Asensio Serqueda împotriva Spaniei*, Decizia din 7 iunie 2001, pronunțată în Cauza *Federacion Nacionalista Canaria împotriva Spaniei*, și Decizia din 17 iunie 2008, pronunțată în cauzele *Brito da Silva Guerra și Sousa Magno împotriva Portugaliei*) și a statuat că, în ceea ce privește numărul de semnături necesare pentru depunerea unei liste electorale, condițiile impuse de state nu constituie un obstacol în calea opiniei poporului cu privire la alegerea reprezentanților.

28. Curtea Europeană a statuat că art. 3 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu stabilește și nu limitează scopurile pe care trebuie să le vizeze o restricție. Prin urmare, o mare varietate de scopuri pot astfel să fie compatibile cu acesta, sub rezerva demonstrării compatibilității acestui scop cu principiul supremației dreptului și cu obiectivele generale ale convenției în circumstanțele speciale ale cauzei respective. Curtea a mai reținut că măsura sancționată (numărul de 100.000 de semnături de susținere necesar unui candidat independent la

funcția de membru în Parlamentul European) avea ca scop să realizeze o selecție rezonabilă în rândul candidaților pentru a asigura reprezentativitatea acestora în Parlamentul European și să împiedice eventualele candidaturi abuzive. A apreciat, de asemenea, că este vorba despre opțiunea legiuitorului național fondată pe criterii de natură politică și instituțională.

29. În raport cu cele enunțate în jurisprudența Curții Constituționale și în lumina considerentelor Curții Europene a Drepturilor Omului, Curtea constată că prevederile art. 17 din Legea nr. 33/2007 nu încalcă dispozițiile din Constituție invocate.

30. Distinct de aceste considerente, referitor la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 53 din Constituție, Curtea, în acord cu jurisprudența sa (a se vedea Decizia nr. 536 din 24 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 29 din 16 ianuarie 2020), reține că impunerea prin lege a îndeplinirii anumitor condiții pentru exercitarea unui drept constituțional nu constituie o încălcare sau o restrângere a acestuia, ci reflectarea în plan legal a condițiilor prevăzute de Legea fundamentală pentru realizarea acestui drept, neputându-se susține, astfel, incidența dispozițiilor art. 53 din Constituție.

31. Referitor la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 18 din Legea nr. 33/2007, Curtea reține că aceste prevederi de lege au mai fost supuse controlului de constituționalitate, iar prin Decizia nr. 536 din 24 septembrie 2019, precitată, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate. Curtea a reținut că soluția legislativă potrivit căreia „*un alegător poate susține un singur/o singură partid politic, alianță politică, alianță electorală, organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale sau candidat independent*”, instituită prin dispozițiile art. 18 din Legea

nr. 33/2007, se înscrie în marja de apreciere a legiuitorului în materie electorală, permisă de art. 73 alin. (3) lit. a) din Constituție, potrivit căreia „*Prin lege organică se reglementează: a) sistemul electoral*”. De asemenea, Curtea a precizat că această soluție legislativă responsabilizează alegătorii și creează încă din etapa premergătoare votului premisele desfășurării unor alegeri corecte, mai ales că, potrivit art. 18 alin. (2) din același act normativ, lista susținătorilor constituie un act public, sub sancțiunea prevăzută de art. 292 din Codul penal din 1968 privind infracțiunea de fals în declarații.

32. În consecință, Curtea a constatat că prevederile de lege criticate nu conțin norme contrare dispozițiilor din Legea fundamentală invocate.

33. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluția pronunțată de Curte prin deciziile menționate, precum și considerentele care au fundamentat-o își păstrează în mod corespunzător valabilitatea.

34. Distinct, referitor la susținerile vizând încălcarea legislației referitoare la protecția datelor cu caracter personal, Curtea constată că acestea nu pot fi reținute, având în vedere dispozițiile art. 2 alin. (2) și (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit căreia „*Sunt neconstituționale prevederile actelor (...), care încalcă dispozițiile sau principiile Constituției*”, și „*Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată (...)*”. În jurisprudența sa, Curtea a reținut, de exemplu în Decizia nr. 203 din 29 aprilie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 21 iunie 2004, că eventuala contradicție existentă între dispozițiile unor legi în vigoare nu intră sub incidența controlului de constituționalitate.

35. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Gabriela Ștefania Nuț în Dosarul nr. 11.064/3/2019 (25/AEPF/2019) al Tribunalului București — Secția a III-a civilă și de Luminița Velciu în Dosarul nr. 10.867/3/2019 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă și constată că prevederile art. 17 și ale art. 18 din Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a III-a civilă și Tribunalului București — Secția a V-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 22 octombrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Simina Popescu-Marin

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind acordarea unor ajutoare de urgență pentru sprijinirea familiilor victimelor incendiului produs la Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 28 alin. (1) din Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Pentru sprijinirea familiilor aparținătoare victimelor incendiului produs la Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”, în data de 29 ianuarie 2021, se aprobă acordarea de ajutoare de urgență, în limita sumei de 1.000.000 lei, din bugetul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, potrivit legii.

Art. 2. — (1) Ajutoarele de urgență prevăzute la art. 1 se acordă familiilor ai căror membri au decedat sau au fost răniți în incendiu, indiferent de veniturile acestora, în cuantum de 5.000 lei pentru fiecare persoană decedată ori rănită.

(2) Ajutorul prevăzut la alin. (1) se plătește soțului/soției ori rudelor directe de gradul 1 sau 2 sau, în lipsa acestora, persoanei fizice care demonstrează cu documente doveditoare că s-a ocupat de organizarea înmormântării, în cazul persoanelor decedate, sau, după caz, declarație pe propria răspundere că se ocupă de îngrijirea persoanei rănite.

(3) Ajutoarele prevăzute la alin. (1) se acordă atât pentru pacienți, cât și pentru personalul medical sau auxiliar, decedați sau răniți în incendiu.

Art. 3. — Prin derogare de la prevederile art. 37 și 38 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 50/2011, cu modificările și completările ulterioare, pentru acordarea ajutorului de urgență prevăzut la art. 1 nu se impune completarea cererii și nici efectuarea de anchete sociale.

Art. 4. — (1) Ajutoarele de urgență nominale se aprobă prin notă de către ministrul muncii și protecției sociale sau de persoana desemnată în acest scop, pe baza borderourilor întocmite de către agențiile pentru plăți și inspecție socială din județele în a căror rază teritorială au domiciliul persoanele prevăzute la art. 2 alin. (2).

(2) Borderourile prevăzute la alin. (1) se avizează de primarii localităților în a căror rază teritorială au domiciliul persoanele prevăzute la art. 2 alin. (2) și de prefecți și conțin în mod obligatoriu:

- a) numele și prenumele titularului ajutorului de urgență;
- b) adresa de domiciliu/reședință;
- c) situația de necesitate, persoană decedată sau, după caz, persoană rănită;
- d) suma propusă cu titlu de ajutor de urgență, în conformitate cu nivelurile și limitele prevăzute la art. 2.

(3) Pe baza borderourilor centralizatoare prevăzute la alin. (1), Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială întocmește situațiile centralizatoare cu titularii ajutorului de urgență cu propunerea de aprobare, pe care le transmite Ministerului Muncii și Protecției Sociale pentru aprobare.

(4) Plata ajutorului de urgență se poate face atât prin mandat poștal, cât și prin cont bancar. Pentru plata prin cont bancar, persoanele prevăzute la art. 2 alin. (2) își vor exprima opțiunea în scris pe baza unei declarații pe propria răspundere.

Art. 5. — Pentru plata ajutoarelor de urgență prevăzute la art. 2, în condițiile art. 4, în cursul anului 2021, solicitarea acestora se efectuează de către agențiile teritoriale, până cel târziu la data de 31 martie 2021.

PRIM-MINISTRU
FLORIN-VASILE CÎȚU

Contrasemnează:
Ministrul muncii și protecției sociale,
Raluca Turcan
Ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și administrației,
Cseke Attila Zoltán
Ministrul finanțelor,
Alexandru Nazare

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind acordarea de către România a unui ajutor umanitar extern de urgență,
cu titlu gratuit, pentru Republica Croația

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 5 alin. 1 lit. a) și alin. 3 din Legea nr. 82/1992 privind rezervele de stat, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă scoaterea din rezervele de stat și acordarea de către România a unui ajutor umanitar extern de urgență, cu titlu gratuit, pentru Republica Croația, constând în cantitățile de produse prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre, în valoare de 642.600 lei, exclusiv transportul.

Art. 2. — Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale scade din gestiune, la prețurile de înregistrare, prin debitarea contului 6890100 „Cheltuieli privind rezerva de stat”, cantitățile de produse prevăzute în anexă, aprobate a fi scoase din rezervele de stat, potrivit prezentei hotărâri, pe baza documentelor justificative întocmite conform prevederilor legale.

Art. 3. — Ministerul Afacerilor Externe întreprinde, pe cale diplomatică, demersurile necesare în vederea predării ajutorului la destinație.

Art. 4. — Predarea produselor prevăzute în anexă se realizează la Zagreb, pe bază de proces-verbal de predare-preluare, de către reprezentanții Administrației Naționale a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale, autorităților abilitate de Guvernul Republicii Croația.

Art. 5. — Fondurile necesare reîntregirii stocului rezervă de stat diminuate cu cantitățile prevăzute în anexă se asigură din veniturile proprii ale Activității pentru intervenții operative și reîntregirea stocurilor diminuate, înființată pe lângă Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale, conform Hotărârii Guvernului nr. 598/2014 privind înființarea pe lângă Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale și pe lângă fiecare unitate teritorială a unor activități finanțate integral din venituri proprii, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 6. — (1) Transportul produselor prevăzute la nr. crt. 1 și 2 din anexă, precum și al echipei de montaj, pe parcursul intern și extern, se realizează cu mijloace de transport ale Ministerului Afacerilor Interne — Inspectoratul General pentru Situații de Urgență pe ruta București—Zagreb, în condițiile legii.

(2) Transportul produselor prevăzute la nr. crt. 3—7 din anexă, pe parcursul intern și extern, se realizează cu mijloace de transport ale Administrației Naționale a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale, pe ruta București—Zagreb, în condițiile legii.

(3) Cheltuielile de transport pe parcurs intern (tur și retur) și orice alte cheltuieli ocazionate de îndeplinirea acțiunii prevăzute la art. 1, realizată cu mijloace puse la dispoziție de Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale prevăzute la alin. (2), se suportă din veniturile proprii ale Activității pentru intervenții operative și reîntregirea stocurilor diminuate, înființată pe lângă Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale, conform Hotărârii Guvernului nr. 598/2014, cu modificările și completările ulterioare, iar cele pe parcurs extern (tur și retur) din bugetul Administrației Naționale a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale — aparat propriu.

(4) Cheltuielile aferente participării la acțiune pentru personalul din cadrul Administrației Naționale a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale se suportă din bugetul Administrației Naționale a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale — aparat propriu, potrivit prevederilor legale în vigoare.

Art. 7. — Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale vor întreprinde demersurile necesare pentru rambursarea procentuală de către Comisia Europeană a cheltuielilor de transport efectuat cu mijloacele puse la dispoziție, acestea fiind virate în bugetele instituțiilor implicate, corespunzător sursei de finanțare a cheltuielilor efectuate.

PRIM-MINISTRU
FLORIN-VASILE CÎȚU

Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Tiberiu Horațiu Gorun

Președintele Administrației Naționale a Rezervelor de Stat
și Probleme Speciale,

Gheorghe Alecsei

Ministrul afacerilor interne,

Lucian Nicolae Bode

p. Ministrul afacerilor externe,

Cornel Feruță,

secretar de stat

Ministrul finanțelor,

Alexandru Nazare

LISTA

produselor scoase din rezervele de stat și acordate de către România ca ajutor umanitar extern de urgență, cu titlu gratuit, pentru Republica Croația

Nr. crt.	Produsul	U.M.	Cantitate
0	1	2	3
1	Corturi	cpl.	50
2	Paturi	buc.	100
3	Pături	buc.	200
4	Saltele de pat	buc.	100
5	Saci de dormit	buc.	200
6	Cearșafuri de pat	buc.	200
7	Construcții ușoare din elemente modulate	buc.	14
Valoare (lei)			642.600

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

